

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมภูษังพัฒนวิทย์ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Action Research : AR) ตามแนวคิดของ เคนมิตส์ และแม็กแท็กการ์ด ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) การวิจัยครั้งนี้มีองค์ประกอบหลักอยู่ 3 ระยะเวลา คือ

ระยะที่ 1 การวางแผน (Planning) ดำรง ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน/สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ วัตถุประสงค์ของขั้นตอนนี้คือเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมภูษังพัฒนวิทย์ เริ่มต้นจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา วิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา กำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนที่จะนำมาแก้ปัญหาและกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา อันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพต่อตัวนักเรียน และเกิดประโยชน์ต่อสังคมต่อไป โดยใช้วิธีที่หลากหลาย เช่น การบันทึก การสัมภาษณ์ การสังเกต จากเครื่องมือหลายประเภท เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลายมิติ เช่น แบบสำรวจการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากแบบฟอร์มของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน(หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2544 : 40-43) แบบสังเกตโดยมีผู้ให้ข้อมูลคือ กลุ่มผู้ร่วมการวิจัย ครูที่ปรึกษา เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหา จึงดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเริ่มจากการจัดประชุมครูที่ปรึกษาเพื่อชี้แจงในบทบาทและหน้าที่ของครูต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ครูที่ปรึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจเพื่อที่จะได้ดำเนินการได้อย่างถูกต้อง การนั้นสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้ใช้ในการบันทึกและเป็นรูปแบบอันเดียวกัน เช่น แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมนักเรียน แบบบันทึกรายงานสุขภาพนักเรียน แบบบันทึกรายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน แบบบันทึกการประมวลผลการตรวจสอบปัญหาในการเรียนและชีวิต แบบบันทึกการประมวลผลการคัดกรองนักเรียน แบบบันทึกการจัดกิจกรรมโฮมรูม แบบบันทึกรายงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน แบบรายงานการให้ความช่วยเหลือด้านปัจจัยนักเรียน แบบบันทึกรายงานการทำการศึกษารายกรณี (Case Study) แบบบันทึกการส่งต่อนักเรียน และแบบสรุปรายงาน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อใช้ในการบันทึกการ

ประสงค์ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบข้อมูลพื้นฐานในด้านความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาในการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดังนี้ 1. ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2. ครูขาดการนิเทศ กำกับ และติดตามผล 3. ครูตระหนักในปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นน้อย ทำให้ผู้วิจัยได้พัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยเริ่มจากการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูที่ปรึกษาในการดำเนินงาน เพื่อให้ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินงานด้วยความมั่นใจการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพราะถ้าครูที่ปรึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ดำเนินงาน จะส่งผลให้ไม่มีความมั่นใจในการทำงาน และการดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับการรายงานการวิจัยของ ขวัญชัย ชูมนุมราษฎร์ (2546 : บทคัดย่อ) พบว่าก่อนการดำเนินงาน ครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียนมีความรู้ไม่ดีพอในเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้ไม่มั่นใจในการปฏิบัติงานการดำเนินงานไม่เป็นระบบที่ชัดเจน และหลังจากการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการนิเทศภายใน ทำให้ครูที่ปรึกษาทุกคนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และสามารถดำเนินงานด้วยความมั่นใจ

2.2 ผลจากการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมภูธังพัฒนาวิทย์ เมื่อครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน และมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานในระยะที่ 1 แล้ว จากนั้นก็เริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลตามองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 อย่าง คือ 1. การรู้จักนักเรียนรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การส่งเสริมนักเรียน 4. การปรับปรุงแก้ไข 5. การส่งต่อ โดยให้การดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปตามกรอบแนวคิดของการวิจัยคือ 1. ปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหาร และครูอาจารย์ให้ส่งเสริม ดูแล พัฒนานักเรียนทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม 2. วางระบบที่จะสร้างความมั่นใจว่ามีครูอาจารย์อย่างน้อย 1 คนที่จะคอยดูแลทุกข์สุขอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง 3. สนับสนุนให้ครูอาจารย์มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง เพื่อให้บ้านโรงเรียนและชุมชน เชื่อมประสานรวมกันเป็นเครือข่าย ช่วยกันเฝ้าระวัง ดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4. ประสานสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ชุมชนและผู้ชำนาญการในสาขาต่างๆ เพื่อให้มีการส่งต่อและรับช่วงการแก้ไข ส่งเสริม พัฒนานักเรียนเยาวชนในรูปแบบสหวิทยาการและกลยุทธ์ 2 กลยุทธ์ คือ 1.การนิเทศภายใน 2. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การดำเนินงานของครูที่ปรึกษาตามองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 อย่าง ตามกรอบแนวความคิดของการวิจัยทั้ง 4 แนวทาง และตามกลยุทธ์ทั้ง 2 กลยุทธ์ สามารถตรวจสอบผลการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาภายใต้กลยุทธ์การนิเทศภายใน ตรวจสอบเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกต โดยมีรองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงานกิจการนักเรียน เป็นผู้นิเทศงาน

ดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 5 อย่าง คือ 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การส่งเสริมนักเรียน 4. การปรับปรุงแก้ไข 5. การส่งต่อ เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามกรอบแนวคิดในการวิจัย นอกจากนี้ยังมีแบบบันทึกการตรวจสอบกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครูที่ปรึกษา เช่น แบบสัมภาษณ์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบสังเกตการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการตรวจสอบ กำกับติดตาม ในการดำเนินงานรวมทั้งการแก้ไขปัญหาอุปสรรค และส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น จากนั้นหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้วิธีการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือ แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) โดยถือเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

ระยะที่ 2 การปฏิบัติ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) จัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน/เก็บข้อมูล วัตถุประสงค์ของขั้นตอนนี้คือให้ครูที่ปรึกษาดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการบันทึกข้อมูลลงในเครื่องมือที่ได้สร้างขึ้น รองผู้อำนวยการ โรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มงานกิจการนักเรียน เป็นผู้นิเทศงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาเป็นผู้รับการนิเทศ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศการดำเนินงานของครูที่ปรึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ระยะที่ 3 การสะท้อนกลับ (Reflection) วิเคราะห์ข้อมูล/ประเมินผล วัตถุประสงค์ของขั้นตอนนี้คือ วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการเปรียบเทียบข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียนจากการดำเนินงานจากครูที่ปรึกษา โดยการประเมินผลการดำเนินงานของครูที่ปรึกษา การดูข้อมูลที่ได้จากการบันทึกการจัดกิจกรรมของครูที่ปรึกษา ข้อมูลจากการนิเทศการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา นำข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการเปรียบเทียบข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียนก่อนและหลังการดำเนินการจากครูที่ปรึกษาที่ได้มาสังเคราะห์ตามกรอบแนวคิดการวิจัย แล้วหาความสัมพันธ์ของข้อมูลในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเพื่อกำหนดทิศทางและสร้างข้อสรุปและนำเสนอ โดยการบรรยายพร้อมอ้างอิงข้อมูลจากผลการดำเนินงานโดยใช้หลักการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผู้วิจัยขอนำเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ คือ

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตาม 3 ระยะหลัก กล่าวคือ ระยะที่ 1 การวางแผน (Planning) สํารวจ ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน/สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ระยะที่ 2 การปฏิบัติ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) จัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน/เก็บข้อมูล ระยะที่ 3 การสะท้อนกลับ (Reflection) วิเคราะห์ข้อมูล/ประเมินผล ดังนั้นผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การวางแผน (Planning) สํารวจ ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน/สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เป็นการศึกษาลงถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ผ่านมาว่ามีปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการอย่างไร เพื่อที่จะได้เป็นข้อมูลในการดำเนินการพัฒนา เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนแล้ว จากนั้นก็สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาและตรวจสอบเครื่องมือ โดยการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญในการหาค่าความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) เพื่อให้ครูที่ปรึกษานำเครื่องมือไปใช้ในการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป ผลที่เกิดจากการดำเนินงานในระยะที่ 1 คือ ได้รู้จักข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยเฉพาะปัญหาของครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และได้เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระยะที่ 2 การปฏิบัติ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) จัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน/เก็บข้อมูล ระยะที่ 2 นี้เป็นการนำเอาเครื่องมือที่ได้จาก ระยะที่ 1 มาใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 อย่างคือ 1. การรู้จักนักเรียนรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การส่งเสริมนักเรียน 4. การปรับปรุงแก้ไข 5. การส่งต่อ และกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลของครูที่ปรึกษา ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนโดยครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียนให้ดีขึ้น ผู้วิจัยสามารถตรวจสอบการทำงานของครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการนิเทศภายใน ตรวจสอบเอกสาร สัมภาษณ์ สังเกต เพื่อรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอแนะแนวทางในการทำงานของครูที่ปรึกษาเพื่อที่จะได้มีการพัฒนาการทำงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ดีขึ้นต่อไป ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในระยะที่ 2 คือครูที่ปรึกษาได้ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล สามารถดำเนินการในการปรับปรุงแก้ไข

พฤติกรรมของนักเรียนให้มีพฤติกรรมที่ดีได้ ผู้วิจัยสามารถตรวจสอบการทำงานของครูที่ปรึกษาได้จากการตรวจสอบเอกสาร สัมภาษณ์ สังเกต เพื่อรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอแนะแนวทางในการทำงานของครูที่ปรึกษาเพื่อที่จะได้มีการพัฒนาการทำงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป โดยผลที่เกิดขึ้นนักเรียนส่วนมากมีพฤติกรรมเสี่ยงหรือมีปัญหาลดลงไปจากเดิมมาก ทั้งนี้เป็นผลที่เกิดจากการทำงานของครูที่ปรึกษา และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างจริงจังของทุกคน เช่น ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ผู้นำชุมชน เป็นต้น

ระยะที่ 3 การสะท้อนกลับ (Reflection) วิเคราะห์ข้อมูล/ประเมินผล ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระยะที่ 2 ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำงานของครูที่ปรึกษาโดยการนิเทศ ตรวจสอบเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกต จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยายพร้อมอ้างอิงข้อมูลจากผลการดำเนินงาน โดยใช้หลักการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

(Content Analysis) ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในระยะที่ 3 คือได้ทราบข้อมูลจากการดำเนินการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ซึ่งข้อมูลที่ได้เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการดำเนินการพัฒนาและหลังการดำเนินการพัฒนาพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลง กล่าวคือ ผลการสำรวจข้อมูลปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ผิดต่อระเบียบวินัยของทางโรงเรียน ปีการศึกษา 2550 ภาคเรียนที่ 1 ก่อนดำเนินการพัฒนาพบว่า 1) การหนีเรียน 2) การมาสาย 3) การแต่งกายผิดระเบียบ 4) การใช้สารเสพติด 5) การแสดงพฤติกรรมซู้สาว 6) การทะเลาะวิวาท รวมทั้งหมดจำนวน 57 คน และผลการสำรวจข้อมูลปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ผิดต่อระเบียบวินัยของทางโรงเรียน ปีการศึกษา 2550 ภาคเรียนที่ 2 หลังดำเนินการพัฒนาพบว่า 1) การหนีเรียน 2) การมาสาย 3) การแต่งกายผิดระเบียบ 4) การใช้สารเสพติด 5) การแสดงพฤติกรรมซู้สาว 6) การทะเลาะวิวาท รวมทั้งหมดจำนวน 16 คน

2. อภิปรายผล

ผลของการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมภูษังพัฒนวิทย์ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ได้ข้อค้นพบสำคัญ ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงทำการอภิปรายผลในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมภูษังพัฒนวิทย์ และผลจากการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมภูษังพัฒนวิทย์ ซึ่งรายละเอียดแต่ละประเด็นมีดังนี้

2.1 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน โรงเรียนมัธยมภูษังพัฒนวิทย์ จากการดำเนินงานในระยะที่ 1 ทำให้ผู้วิจัยได้รับทราบข้อมูลในการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครั้งที่ผ่านมาของโรงเรียน และจากผลการสำรวจความคิดเห็นการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา ผลจากการสำรวจพฤติกรรมนักเรียนที่ไม่พึง

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาเป็นผู้รับกรณีพิเศษ จากผลของการดำเนินงานของครูที่ปรึกษา จากผลการนิเทศครูที่ปรึกษาและจากการตรวจสอบเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกต พบว่า นักเรียนโดยส่วนมากมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ พฤติกรรมเลียงและพฤติกรรมที่มีปัญหาลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจน โดยพฤติกรรมที่สามารถแก้ไขแล้วไม่เกิดขึ้นอีกคือพฤติกรรมด้านการทะเลาะวิวาท โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ส่วนพฤติกรรมอื่น ๆ มีอัตราการเกิดขึ้นโดยมีแนวโน้มที่ลดลงเรื่อย ๆ เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมนักเรียนที่ไม่พึงประสงค์ก่อนดำเนินการพัฒนาและหลังการดำเนินการพัฒนา ส่วนการให้ความร่วมมือในการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ผู้นำชุมชน ภาพรวมโดยทั่วไปให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาพร้อมกับโรงเรียนด้วยดี แต่จะพบปัญหาในการดำเนินงานคือกรณีที่ผู้ปกครองนักเรียนไปทำงานต่างจังหวัด นักเรียนอาศัยอยู่กับ ตา ยาย หรืออยู่กับญาติ ซึ่งเป็นปัญหาในการดำเนินงานในกรณีที่ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองโดยตรง เพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน หรือการอยากได้ข้อมูลของนักเรียน ในเชิงลึกที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน ซึ่งผู้วิจัย ได้นิเทศครูที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยสอบถามข้อมูลจากผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย สอบถามผู้นำชุมชน และสอบถามจากผู้ร่วมงานวิจัย ซึ่งบุคคลดังกล่าวสามารถให้ข้อมูลได้และให้ความร่วมมือในการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

จากการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมภูซังพัฒนาวิทย์ทำให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองไปในทางที่ดีขึ้น จากการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าการพัฒนาให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นนั้นเกิดจากบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเริ่มจากการพัฒนาบุคลากรภายใน โรงเรียนเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลในการดำเนินงาน สร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และดำเนินงานตามขั้นตอนและวิธีการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และสิ่งที่สำคัญคือการดำเนินงานทุกขั้นตอนจะอยู่ภายใต้กลยุทธ์การนิเทศภายใน เพราะการนิเทศภายในเป็นการตรวจสอบกำกับ ติดตามเสนอแนะ ให้กำลังใจในการทำงาน ปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนวิธีการ และการนิเทศภายในสามารถรับรู้ข้อมูลในการดำเนินงาน ว่าการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างในการดำเนินงานและจะแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานอย่างไร ดังนั้นการนิเทศภายในจึงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้ที่ทำให้การวิจัยประสบความสำเร็จในการดำเนินงานคือนักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนก่อนและหลังการดำเนินงาน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

3.1.1 การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเพื่อให้ครูสามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้องตามระบบและตามขั้นตอนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาจากตัวครูที่ปรึกษาก่อนว่ามีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด เพราะการดำเนินงานครูที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ถ้าครูที่ปรึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบบ ทำให้ไม่มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน การดำเนินงานไม่เป็นไปตามขั้นตอน งานไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.1.2 การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยดำเนินงานโดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตามกรอบแนวคิด 4 แนวทาง และกลยุทธ์ 2 กลยุทธ์ โดยกรอบแนวคิด 4 แนวทาง และกลยุทธ์ 2 กลยุทธ์ ดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์การนิเทศภายใน การนิเทศภายในเป็นการนิเทศแบบกัลยาณมิตรระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อส่งเสริมเสนอแนะปรับปรุงการทำงานของผู้รับการนิเทศ และสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการนิเทศภายในทำให้ผู้ที่ได้รับการนิเทศเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงาน ทำให้การทำงานมีระบบ มีขั้นตอน ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

3.1.3 การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน นอกจากจะส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานแล้ว โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและองค์กรอื่น ๆ เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล(อ.บ.ต.) เจ้าหน้าที่ตำรวจ ฯลฯ เพื่อการเอื้อประโยชน์ในการให้ความร่วมมือแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน และปัญหาอื่น ๆ

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 การทำวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้ระยะเวลาในการทำวิจัย 1 ภาคเรียน ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่สั้น ทำให้พฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่พึงประสงค์ไม่สามารถแก้ปัญหาได้หมดทุกคน ดังนั้นในการทำการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยอย่างน้อย 1 ปีการศึกษา จึงจะเห็นผลของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนอย่างชัดเจน

3.2.2 จากงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กลยุทธ์การนิเทศภายในมาเป็นกลยุทธ์หลักในการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนิเทศการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาตามองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่ามีประโยชน์มากในการดำเนินงาน ถ้าจะทำการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้กลยุทธ์การนิเทศภายในและใช้ตัวแปรคือกลุ่มนักเรียนที่ยังคงมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์กลุ่มเดิม เพื่อเป็นการต่อยอดในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป